

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL BESILAUKIANČIOS STUDENTĖS GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETE TYRIMO

2023 m. gruodžio 1 d. Nr. (23)SN-170)SP-97
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2023 m. rugpjūčio 28 d. buvo gautas pareiškėjos (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Pareiškėja) skundas dėl galimos diskriminacijos Kauno technologijos universitete (toliau – Universitetas) dėl nėštumo.

Pareiškėja skunde rašė, kad pirmosios pakopos studijų „(*duomenys neskelbtini*)“ Universitete metu studijų modulio koordinuojantis dėstytojas (*duomenys neskelbtini*) neįskaitė šio studijų modulio ir neleido laikyti egzamino. Pareiškėja teigia, kad toks dėstytojo sprendimas prieštarauja studijų santykius Universitete reglamentuojantiems dokumentams. Pareiškėja taip pat teigė, kad (*duomenys neskelbtini*) siūlymas „nesinervinti ir ramiai susitelkti į patį svarbiausią užsiėmimą gyvenime, kuris šiuo metu turėtų atimti visą laiką“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta) verčia abejoti jo nešališkumu. Pareiškėja mano, kad dėstytojas neturėtų vertinti ir komentuoti studento asmeninio gyvenimo, tad tokios komunikacijos Pareiškėja negali pripažinti niekuo kitu kaip tik diskriminacija dėl Pareiškėjos lyties ir šeiminių padėties.

Pareiškėja taip pat paaiškino, kad 2022–2023 mokslo metų rudens semestro metu buvusi studijų krypties programų vadovė (*duomenys neskelbtini*) ir dabartinė vadovė (*duomenys neskelbtini*) buvo informuotos apie Pareiškėjos nėštumą. Jų patarimu dėl kiekvieno pavasario semestro modulio Pareiškėja tarėsi asmeniškai su koordinuojančiais dėstytojais.

2023 m. vasario (*duomenys neskelbtini*) d. po pirmosios modulio paskaitos dėstytojas (*duomenys neskelbtini*) buvo žodžiu informuotas apie situaciją, dėl kurios semestro pabaigoje Pareiškėja negalės lankyti paskaitų – (*duomenys neskelbtini*) pabaigoje buvo numatytas gimdymas. Kartu Pareiškėja pasiteiravo, ar galėtų semestro darbus padaryti ir atsiskaityti anksčiau, kaip Pareiškėja buvo sutarusi su kitų modulių dėstytojais, bet tokia galimybė nebuvo suteikta.

2023 m. gegužės 30 d. elektroniniu laišku su parašu Pareiškėja pasiteiravo, ar semestro darbą Pareiškėja galėtų pateikti iki 17-os studijų savaitės pabaigos. 2023 m. gegužės 31 d.

Pareiškėja gavo atsakymą, kad modulis nebus įskaitytas. 2023 m. birželio 1 d. (*duomenys neskelbtini*) buvo informuota apie studijų modulio dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) sprendimą neįskaityti modulio. (*duomenys neskelbtini*) žadėjo pasikalbėti su dėstytoju ir studijų prodekanu (*duomenys neskelbtini*). 2023 m. birželio 7 d. Pareiškėja gavo (*duomenys neskelbtini*) atsakymą su (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*) argumentais. 2023 m. birželio 12 d. Pareiškėja susitiko su studijų prodekanu (*duomenys neskelbtini*), kuris teigė, kad modulio atsiskaitymus būtų galėjęs pratęsti, jei apie situaciją būtų buvęs informuotas iki egzamino (egzaminas įvyko birželio (*duomenys neskelbtini*) d.). 2023 m. birželio 21 d. Pareiškėja pateikė oficialų skundą (*duomenys neskelbtini*) fakulteto dekanui (*duomenys neskelbtini*). 2023 m. liepos 3 d. Pareiškėja gavo skundo nagrinėjimo komisijos sprendimą, kuriame teigiama, kad dėstytojo *vertinimas nėra diskriminacijos požymis*. 2023 m. liepos 5 d., liepos 28 d. ir rugpjūčio 7 d. Pareiškėja bandė susisiekti su dekanu dėl šios situacijos, bet į Pareiškėjos elektroninius laiškus nebuvo atsakyta.

Pareiškėja mano, kad (*duomenys neskelbtini*) savo sprendimui *neįskaityti modulio* neturėjo pagrindo. Pareiškėja pabrėžė, kad su ja dėl nedalyvavimo užsiėmimuose nebuvo komunikuota. Dėstytojai fiksuoja sistemingai modulio užsiėmimuose nedalyvaujančius studentus, kurie automatiškai patenka į Universiteto Ankstyvojo įspėjimo sistemą, administruojamą fakulteto studijų prodekano. Posistemėje vykdoma studentų dalyvavimo užsiėmimuose stebėseną, analizuojama studentų individuali situacija, remiantis sistemos duomenimis, vykdoma komunikacija su studentais. Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad jai nebuvo suteikta galimybė pakartotinai atsiskaityti (Pareiškėja paaiškino, kad galimi du pakartotiniai atsiskaitymai: pirmasis – nemokamas, o antrasis – už atitinkamą mokestį). Pareiškėja rašė, kad dėstytojo pateiktoje informacijoje nurodyta, jog 100 proc. modulio galutinio įvertinimo sudaro egzamino įvertinimas. Taip pat Pareiškėja rašė, kad dėstytojas teigė, jog Pareiškėja neįgijo pakankamai žinių, tačiau jos nebuvo tikrinamos.

Pareiškėja Tarnybos prašo įvertinti, ar dėstytojo siūlymas moteriai, pagimdžiusiai vaiką, nesimokyti, o auginti vaikus ir nesijaudinti dėl mokslų, nėra diskriminuojamojo pobūdžio dėl šeiminių padėties.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė 2023 m. rugsėjo 4 d. raštu Nr. (23)SN-170)S-435 kreipėsi į Universitetą ir paprašė motyvuotai paaiškinti, ar Pareiškėjai buvo neįskaitytas studijų modulis „(*duomenys neskelbtini*)“ ir neleista laikyti egzamino; jei taip – dėl kokių priežasčių; ar studijų modulio „(*duomenys neskelbtini*)“ paskaitų lankymas yra privalomas;

koku būdu studentai / studentės turi atsiskaityti už studijų modulio metu įgytas žinias; kas sudaro studijų modulio metu įgytų žinių vertinimą; dėl kokių priežasčių nebuvo atsižvelgta į Pareiškėjos nėštumą ir nesudarytos sąlygos atsiskaityti už studijų modulį „(duomenys neskelbtini)“; ar Universitetas turi patvirtintą tvarką, kaip studijų procese yra atsižvelgiama į studentų nėštumą ir koku būdu studijų procesas pritaikomas tokiais atvejais; ar studijų modulio dėstytojas (duomenys neskelbtini) komentavo Pareiškėjos nėštumą ir pasakė žodžius „nesinervinti ir ramiai susitelkti į patį svarbiausią užsiėmimą gyvenime, kuris šiuo metu turėtų atimti visą laiką“; jei taip – dėl kokių priežasčių dėstytojas (duomenys neskelbtini) komentavo Pareiškėjos nėštumą.

Taip pat buvo paprašyta pateikti kitą svarbią informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu, įskaitant vidines tvarkas, susirašinėjimą su Pareiškėja, raštu priimtus sprendimus dėl kontrolierės rašte pateiktos informacijos.

Siekiant išsamiai įvertinti situaciją ir remiantis Lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, lygių galimybių kontrolierė 2023 m. spalio 19 d. raštu Nr. (23)SN-170)S-514 kreipėsi į Universitetą ir paprašė motyvuotai paaiškinti, ar, atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja dėl studijų nėštumo metu konsultavosi su studijų krypties programų vadovėmis (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) ir jos patarė su modulių dėstytojais dėl studijų proceso *derintis* asmeniškai, ar *susiderinimas* žodžiu su konkrečiu dėstytoju asmeniškai yra pakankamas; ar šios studijų krypties programų vadovės ar kiti atsakingi Universiteto asmenys Pareiškėją aiškiai informavo apie poreikį dėl studijų proceso keitimo nėštumo metu teikti prašymus raštu dėl akademinų atostogų, studijų sustabdymo, galimybės studijuoti pagal individualų studijų grafiką, atsiskaityti už modulius iš anksto, pakartotinai atsiskaityti, atidėti atsiskaitymus arba atsiskaityti per atskirą egzaminų sesiją; ar Universitetas turi pasiruošęs aiškiai suprantamą informaciją (pavyzdžiui, lankstinuką, skiltį interneto tinklalapyje ar pan.) apie galimus variantus, kaip galėtų būti sudarytos sąlygos studijuoti besilaukiančioms studentėms; jei taip – paprašyta pateikti tokią informaciją Tarnybai; nors Universiteto 2023 m. rugsėjo 15 d. rašte yra pateikta informacija iš vidinių Universiteto teisės aktų dėl modulių lankymo, prašyta konkrečiai nurodyti, ar studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“ paskaitos buvo privalomos lankyti, ar buvo privaloma dalyvauti tik tarpiniuose atsiskaitymuose; jei paskaitos buvo privaloma lankyti, kokią konkrečią jų dalį; koku būdu apie tai buvo informuota Pareiškėja; jeigu dėl nėštumo dalies paskaitų studentė lankyti negalėjo, ar jai buvo sudarytos galimybės gauti žinias kitu būdu; Pareiškėja Tarnybai pateikė studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“ skaidres, kuriose nurodyta, jog „Galutinį įvertinimą sudaro egzaminas (100 proc.) įvertinimas. Egzaminas – kursinio projekto pristatymas“ – ar dėstytojas (duomenys neskelbtini)

tinkamai informavo studentus (įskaitant ir Pareiškėją) apie studijų modulio atsiskaitymus; kaip *(duomenys neskelbtini)* informavo studentus apie tarpinius atsiskaitymus, jų reikšmę galutiniam vertinimui, datas ir kitą susijusią svarbią informaciją; buvo paprašyta pateikti įrodymus; iki kada Pareiškėja turėjo galimybę prašyti, kad būtų pakeisti tarpinių atsiskaitymų terminai; ar jai konsultuojantis su Universiteto atsakingais asmenimis dėl studijų proceso nėštumo metu buvo pateikta informacija apie tai; ar Pareiškėjai buvo neįskaitytas tik studijų modulis „*(duomenys neskelbtini)*“; koku būdu Pareiškėja atsiskaitė už kitus studijų modulius; ar Pareiškėja už kitus studijų modulius atsiskaitė neįprastu būdu arba laiku; ar Pareiškėja buvo žodžiu susitarusi su kitais dėstytojais ir iš jos nebuvo reikalaujama teikti prašymų raštu pagal Universiteto vidinius teisės aktus; kokios pasekmės kilo Pareiškėjai dėl neįskaityto studijų modulio „*(duomenys neskelbtini)*“; ar tai apribojo Pareiškėjos galimybes toliau tęsti studijas; ar, norint atsiskaityti už modulį, ji turi atlikti papildomus darbus, mokėti arba papildomai lankyti paskaitas; Universitetas 2023 m. rugsėjo 15 d. rašte Tarnybai rašė, kad Universiteto Akademinės etikos kolegija atlieka tyrimą dėl 2023 m. gegužės 31 d. dėstytojo *(duomenys neskelbtini)* el. laiško Pareiškėjai; ar tyrimas jau yra baigtas; jei taip, buvo paprašyta pateikti Universiteto Akademinės etikos kolegijos išvadą.

Taip pat buvo paprašyta pateikti kitą svarbią informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t è:

2023 m. rugsėjo 18 d. buvo gautas Universiteto 2023 m. rugsėjo 15 d. raštas Nr. DV2-1151 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriuo buvo pateikti atsakymai į Tarnybos klausimus.

Universitetas rašte rašė:

„1. Faktinės aplinkybės.

Universitetas *(duomenys neskelbtini)* m. rugpjūčio 23 d. sudarė su *(duomenys neskelbtini)* studijų sutartį Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau - studijų sutartis) (I priedas). Remiantis šios sutarties I punktu studentė priimta studijuoti į Universiteto *(duomenys neskelbtini)* fakulteto (toliau - fakultetas) pirmosios pakopos studijų programos *(duomenys neskelbtini)* (valst. kodas – *(duomenys neskelbtini)*) pirmą kursą nuolatine forma.

Studijų modulio (*duomenys neskelbtini*) „(*duomenys neskelbtini*)“ paskaitas, dėstomas dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) (toliau – dėstytojas), Pareiškėja pradėjo lankyti nuo 2022–2023 m. m. pavasario semestro pradžios (2023 m. vasario mėn.).

Remiantis dėstytojo rašytiniu paaiškinimu (2 priedas) po pirmosios įvadinės paskaitos Pareiškėja į jį kreipėsi, išdėstė savo situaciją dėl nėštumo, pasidalino nuogąstavimais dėl to, ar spės užbaigti studijų modulį. Tuo metu Pareiškėjai buvo išsamiai pristatyta (*duomenys neskelbtini*) studijų modulio struktūra, paaiškinta, kad semestro pradžioje dėstoma teorija, vėliau studentai pereina prie semestro darbo rengimo, kurį rengia dalimis, nuosekliai pristatant ir aptariant atskirus darbo etapus seminarų metu. Studentai semestro metu parengia kursinį darbą (semestro projektą), kurį iki egzaminų sesijos pradžios pateikia kaip semestro darbo įskaitos rezultatą. Egzamino metu parengtas semestro projektas pristatomas ir gaunamas galutinis įvertinimas. Pristačius Pareiškėjai modulio struktūrą buvo sutarta, kad ji tęs studijas tiek, kiek galės, o vėliau bus sprendžiama pagal situaciją – kuriuo semestro metu jai reikės studijas nutraukti ir, ar tuo metu ji jau bus įgijusi pakankamai žinių, kad galėtų parengti semestro projektą ir gauti galutinį įvertinimą. Pareiškėja lankėsi keliuose užsiėmimuose, iš kurių 2023 m. kovo 6 dieną vykęs buvo paskutinis. Tuo metu studentai dar net nebuvo pradėję rengti semestro projektą. 10 studijų savaitę studentai turėjo tarpinį semestro darbo rengimo atsiskaitymą. Pareiškėja neinformavo fakulteto apie tai, kad negalės dalyvauti atsiskaityme, neprašė jo atidėti ar laikyti pakartotinai. Baigiantis semestru, studentai buvo paprašyti ne vėliau kaip iki gegužės 31 dienos pateikti savo viso semestro metu rengtų darbų ataskaitas per *Moodle* sistemą.

2023 m. gegužės 30 d. Pareiškėja kreipėsi į dėstytoją su prašymu „savo semestro projekto ataskaitą pateikti iki šios savaitės pabaigos“, t. y. iki 2023 m. birželio 4 d.

2023 m. gegužės 31 d. dėstytojas el. paštu nusiuntė atsakymą, iš kurio galima buvo suprasti, kad ataskaitos pateikimo terminas atidedamas nebus.

2023 m. birželio 7 d. vyko studijų modulio (*duomenys neskelbtini*) „(*duomenys neskelbtini*)“ egzaminas. Pareiškėja jame nedalyvavo.

2023 m. birželio 19 d. fakultete gautas Pareiškėjas prašymas pratęsti egzaminų sesiją. Studijų prodekanas prašymą atmetė, nuroydamas priežastį, kad neatsiskaityta už semestro tarpines užduotis.

2023 m. birželio 21 d. fakultete gautas Pareiškėjas skundas.

2023 m. birželio 23 d. dekanas potvarkiu buvo sudaryta skundo nagrinėjimo komisija (toliau – Komisija) Pareiškėjos skundui išnagrinėti (3 priedas).

2023 m. birželio 30 d. įvykusio Komisijos posėdžio metu priimtas sprendimas atmesti Pareiškėjos skundą (4 priedas).

2023 m. rugpjūčio 28 d. Universitetas gavo Pareiškėjos laišką su prašymu pagrįsti Komisijos sprendimą ir atsakyti į papildomus klausimus.

2023 m. rugsėjo 12 d. išsiųstas Universiteto studijų prorektorius atsakymas Pareiškėjai (5 priedas).

2. Universiteto studijų organizavimo teisinis pagrindas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 8 str. 2 d. 1 ir 2 p. aukštoji mokykla turi teisę pasirinkti studijų ir asmenybės ugdymo, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, profesionaliosios meno veiklos, kultūros ir mokslo žinių sklaidos kryptis ir formas bei nustatyti savo studijų tvarką. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 3 dalis nustato, kad studentai privalo siekti studijų programos apraše numatytų rezultatų ir laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto ir vidaus tvarkos taisyklių.

Studijų organizavimo principus nustato Universiteto akademinis reguliamas (<https://ktu.edu/wp-content/uploads/2016/08/Akademini-reguliamas.pdf>), o studijų rezultatų vertinimo sistemą ir principus, atsiskaitymo už į studentų individualiuosius studijų planus įtrauktus studijų modulius tvarką, studijų rezultatų apskaitą Universitete – Atsiskaitymo už studijų modulius nuostatai (toliau – Nuostatai), patvirtinti Universiteto rektoriaus 2019 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. A-178 „Dėl Atsiskaitymo už studijų modulius nuostatų patvirtinimo“ (<https://ktu.edu/wp-content/uploads/2023/04/Atsiskaitymo-uz-studiju-modulius-nuostatai-ir-vertinimo-sistema.pdf>).

3. Atsakymai į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos klausimus.

3.1 Ar Pareiškėjai buvo neįskaitytas studijų modulis „(duomenys neskelbtini)“ ir neleista laikyti egzamino? Jei taip – dėl kokių priežasčių? Kokiu būdu studentai / studentės turi atsiskaityti už studijų modulio metu įgytas žinias? Kas sudaro studijų modulio metu įgytų žinių vertinimą?

Taip, Pareiškėjai buvo neįskaitytas studijų modulis „(duomenys neskelbtini)“ ir neleista laikyti egzamino. Kaip nurodyta Komisijos posėdžio protokole „Studentės darbai buvo įvertinti neigiamai („NE“), nes nebuvo pristatyti modulyje nurodytais atsiskaitymo terminais. Studentė nebuvo pateikusi prašymo pateisinti nedalyvavimą atsiskaitymuose ir leidimo pristatyti užduotis vėliau (prasidėjus egzaminų sesijai) neturėjo.“

Nuostatų 3 punktą nustato, kad siekiant užtikrinti nuolatinį ir įtraukiantį studentų darbą viso studijų semestro metu, Universitete taikoma studijų rezultatų kaupiamąjį vertinimo sistema,

kai modulio galutinį įvertinimą sudaro tarpinių atsiskaitymų ir galutinio atsiskaitymo pažymiai, juos padauginant iš svertinių koeficientų (procentinių dedamųjų) ir sandaugas susumuojant. Modulio programoje yra pateikiama informacija apie kiekvienai užduočiai atlikti skiriamą laiką, atsiskaitymo savaitę ir procentinę dedamąją. Remiantis Nuostatų 4 punktu modulio tarpinių atsiskaitymų skaičių ir jų procentines dedamąsias pasirenka modulį koordinuojantis dėstytojas. Visi šie reikalavimai studentams yra prieinami modulio programoje Universiteto akademinėje informacinėje sistemoje (toliau – AIS) ir Virtualioje mokymosi aplinkoje *Moodle* (toliau – Moodle).

Nuostatų 9 punkte nurodyta, kad už modulių tarpines užduotis atsiskaitoma pagal modulio programoje pateiktą grafiką. Fakulteto dekanas dėl Universitete nustatytų svarbių priežasčių (neįgalumo, lėtinių ligų, ilgalaikės artimųjų slaugos ir kt.), modulio dėstytojui neprieštaraujant, gali leisti studentui semestro metu dalyvauti modulio užsiėmimuose, atlikti užduotis ir už jas atsiskaityti individualiu grafiku. Semestro pradžioje studentas fakulteto studijų centrui turi pateikti prašymą dėl individualaus studijų grafiko ir priežastį įrodančius dokumentus. Pagal Nuostatų 10 punktą modulio tarpinės užduotys atliekamos ir už jas atsiskaitoma semestro metu, o galutinis atsiskaitymas vykdomas egzaminų sesijos metu. **Studentui teigiamais pažymiais neatsiskaičius už visas modulyje numatytas tarpines užduotis (už modulį negavus IS („įskaityta“)), galutiniame atsiskaityme dalyvauti neleidžiama.** Remiantis Nuostatų 11 punktu, už studijų modulį yra atsiskaityta ir kreditai kaupiami, jeigu Universiteto Akademinėje informacinėje sistemoje (toliau – AIS) yra įrašytas teigiamas galutinis pažymys arba modulio įvertinimas IT („išeita“).

Universiteto akademinio reguliavimo 81 punktas nustato, kad kai studentas teigiamais įvertinimais atsiskaito už visas studijų modulyje numatytas tarpines užduotis ir jo pasiekimai semestro metu įvertinami „įskaityta“, studentui leidžiama dalyvauti galutiniame atsiskaityme. Tai reiškia, kad tik atlikę tarpines semestro užduotis studentai įgyja teisę dalyvauti egzaminų sesijoje. **Pagal Universiteto akademinio reguliavimo 82 punktą, jei studentas liko neatsiskaitęs už studijų modulio tarpines užduotis, tą studijų modulį jis turi kartoti, atitinkamai papildant jo vėlesnio semestro individualų studijų planą.**

Pagal Universiteto duomenų bazės esančią informaciją (6 priedas), studijų prodekano (*duomenys neskelbtini*) ir dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) paaiškinimus, semestro pradžioje Pareiškėja nepateikė fakulteto studijų centrui prašymo dėl individualaus studijų grafiko, nuo 6 studijų savaitės paskaitose nedalyvavo, už 10 ir 16 studijų savaitę numatytas tarpines užduotis

neatsiskaitė, todėl remiantis Nuostatų 10 punktu neatsiskaičius už visas modulyje numatytas tarpines užduotis, galutiniame atsiskaityme Pareiškėjai dalyvauti nebuvo leista.

Remiantis dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) paaiškinimu, studijų modulio „(*duomenys neskelbtini*)“ (toliau – modulis) užduotis buvo viso semestro metu, konsultuojantis su dėstytoju, rengti kursinį semestro darbą (projektą). Darbas rengiamas viso semestro metu, įgyjant teorines žinias ir taikant jas savo pasirinkto projekto įgyvendinimo metu. Semestro projektas yra didelės apimties, todėl jam parengti, pasak dėstytojo, reikia daug darbo ir laiko. Modulio programoje nurodyta (7 priedas), kad už modulį atsiskaitoma atliekant dvi semestro tarpines užduotis „individualus darbas“, kurių kiekvienos įtaka galutiniam įvertinimui yra po 30 proc. Taip pat nurodyta, kad galutinis atsiskaitymas – „egzaminas žodžiu“, kurio įtaka visam modulio vertinimui yra 40 proc. Bendras visų trijų atsiskaitymų įvertinimas sudaro 100 proc.

Pareiškėja nurodo, kad per pirmąją paskaitą dėstytojas informavo, kad 100 proc. galutinio atsiskaitymo sudarys egzaminas.

Pagal dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) paaiškinimą po pirmosios įvadinės paskaitos Pareiškėjai buvo išsamiai pristatyta (*duomenys neskelbtini*) studijų modulio struktūra, paaiškinta, kad galutinį įvertinimą sudarys ne tik egzaminas, tačiau ir tarpiniai atsiskaitymai. Studentai semestro metu, iki egzaminų sesijos pradžios, privalėjo parengti kursinį darbą (semestro projektą), kuris egzamino metu yra pristatomas žodžiu ir tokiu būdu gaunamas galutinis įvertinimas. Pažymėtina, kad dėstytojo paaiškiniame pateikta informacija atitinka modulio programoje esančią informaciją. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad modulio programa su vertinimo tvarka ir grafiku bei reikalavimais studentams yra prieinama viso semestro metu tiek AIS, tiek ir Virtualioje mokymosi aplinkoje Moodle. Savo asmeninėje AIS paskyroje studentai taip pat gali matyti planuojamus atsiskaitymus ir gautus įvertinimus.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 3 dalis nustato, kad studentai privalo siekti studijų programos apraše numatytų rezultatų ir laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto ir vidaus tvarkos taisyklių. **Remiantis Nuostatų 4 punktu studentai patys yra atsakingi už susipažinimą su modulio programa ir reikalavimais, o pagal Nuostatų 33 punktą taip pat privalo reguliariai lankytis studijų modulio kurse Universiteto Moodle.** Taip pat pagal 2021 m. rugpjūčio 23 d. su Pareiškėja sudarytos studijų sutarties (*duomenys neskelbtini*) 12.2 papunktį Pareiškėja įsipareigojo pradėdama studijas savarankiškai susipažinti su Universiteto studentų intranete (live.ktu.lt) paskelbtais studijų proceso organizavimą reglamentuojančiais ir kitais aktualiais teisės aktais bei studijas Lietuvoje reglamentuojančiais teisės aktais, studijų metu sekti jų

pasikeitimus, o pagal studijų sutarties 12.6 papunktį ne vėliau kaip iki studijų pradžios užsiregistruoti Universiteto informacinėse sistemose, reguliariai tikrinti ir naudotis Universiteto suteiktu elektroniniu paštu ir prieiga prie AIS, laikantis Universitete nustatytų taisyklių. **Studentas, nevykdantis šio įsipareigojimo, negali reikšti pretenzijų, kad nebuvo tinkamai informuotas.**

Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad studentas turi iš anksto planuoti savo studijas, įvertinti savo galimybes dalyvauti studijų procese, atsiradus svarbių priežasčių, dėl kurių negali (negalės) dalyvauti studijų procese, laiku ir tinkamai informuoti atsakingus Universiteto darbuotojus, vadovaujantis Universitete nustatyta tvarka pateikti prašymus dėl akademinų atostogų, studijų stabdymo, individualaus grafiko, tarpinio ar galutinio atsiskaitymo atidėjimo, pakartotinio laikymo, išankstinio laikymo ar pan. Pareiškėja turėjo būti (ir buvo) susipažinusi su studijų modulio programa ir vertinimo struktūra, todėl jos teigimas, kad visą įvertinimą 100 proc. sudarė tik egzaminas yra nepagrįstas ir neteisingas.

3.2 Ar studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“ paskaitų lankymas yra privalomas?

Universiteto akademinio reguliavimo 76 punkte nurodyta, kad studentų dalyvavimas studijų modulių akademinuose užsiėmimuose ir atsiskaitymuose yra privalomas. Nuostatų 33 punktas nustato, kad studentų dalyvavimas studijų tvarkaraštyje numatytuose studijų modulių laboratorinių darbų užsiėmimuose yra privalomas, o kituose akademinų užsiėmimų tipuose (teorinėse paskaitose, pratybose, išvykstamuosiuose vizituose, konsultaciniuose seminaruose ir kt.) yra privalomas pagal studijų modulį koordinuojančio dėstytojo nustatytus dalyvavimo modulio užsiėmimuose reikalavimus.

Pažymėtina, kad remiantis Nuostatų 36 punktu semestro ar egzaminų sesijos metu dėl Universitete nustatytų svarbių pateisinamų priežasčių negalintis dalyvauti modulio užsiėmime ir (arba) atsiskaityme, studentas (ar, jo pavedimu, kitas asmuo) privalo tą pačią dieną apie nedalyvavimą pranešti fakulteto studijų centrui, o grįžęs į studijas, ne vėliau kaip per tris darbo dienas studijų centrui pateikti nedalyvavimą pagrindžiančius dokumentus.

Pareiškėja 10 ir 16 studijų savaitę tarpiniuose atsiskaitymuose nedalyvavo, fakulteto studijų centrui apie nedalyvavimą nepranešė ir nedalyvavimo pateisinamų priežasčių nepateikė. **Nuostatų 37 punktas nustato, kad nurodytu laiku nepranešus apie svarbias nedalyvavimo užsiėmimuose ir (arba) atsiskaitymuose priežastis, prarandama galimybė antrą kartą pakartotinai atsiskaityti ir (arba) atidėti tarpinį ar galutinį atsiskaitymą.**

3.3 Ar Universitetas turi patvirtintą tvarką, kaip studijų procese yra atsižvelgiama į studentų neštumą ir kokių būdu studijų procesas pritaikomas tokiais atvejais?

Vadovaujantis Universiteto teisės aktais studentėms nėštumo metu suteikiama galimybė:

- pasiimti akademinės atostogas (Akademinio reguliavimo 98–99 p.);
- sustabdyti studijas (Akademinio reguliavimo 98–99 p.);
- nėštumo metu ir dėl kitų svarbių priežasčių studijuoti pagal individualų studijų grafiką

(Nuostatų 9 p.);

- atsiskaityti už studijų modulio užduotis iš anksto (Akademinio reguliavimo 83 p., Nuostatų 13–15 p.);

3.3.1 pakartotinai atsiskaityti (Nuostatų 16–20 p.);

3.3.2 atidėti atsiskaitymus arba atsiskaityti per atidėtą egzaminų sesiją (Akademinio reguliavimo 83 p., Nuostatų 23–24 p.).

Visiems Universiteto studentams, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ir religijos, suteikiamos vienodos teisės **ir pareigos**. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 3 dalimi studentai privalo siekti studijų programos apraše numatytų rezultatų ir laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto ir vidaus tvarkos taisyklių. Siekdami įgyvendinti jiems Universiteto teisės aktais nustatytas teises, studentai privalo laikytis Universiteto teisės aktuose nustatytos tvarkos, laiku ir tinkamai pateikdami atitinkamus prašymus atsakingiems Universiteto darbuotojams.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėja nesivadovavo Universitete nustatyta tvarka, nepateikė prašymo dėl akademinės atostogų, sustabdyti studijas, studijuoti pagal individualų studijų grafiką ar atsiskaityti pakartotinai. Pareiškėja taip pat nepateikė prašymo dėl išankstinio galutinio atsiskaitymo.

3.4 Dėl kokių priežasčių nebuvo atsižvelgta į Pareiškėjas nėštumą ir nesudarytos sąlygos atsiskaityti už studijų modulį „(duomenys neskelbtini)“?

Pareiškėjai **buvo sudarytos sąlygos** studijuoti studijų modulį „(duomenys neskelbtini)“ ir atsiskaityti už jį Universitete nustatyta tvarka. Pareiškėja Universitete nustatytos tvarkos nesilaikė, neinformavo apie paskaitų nelankymą ir nedalyvavimą tarpiniuose atsiskaitymuose Nuostatų nustatyta tvarka, nedalyvavo tarpiniuose atsiskaitymuose, neprašė atidėti pirmojo tarpinio atsiskaitymo, semestro pabaigoje buvo net nepradėjusi rengti semestro projekto, kuris yra bendras ir nuoseklus studento ir dėstytojo viso semestro darbas (tuo tarpu tuo pačiu metu už kitus studijų modulius atsiskaitinėjo, kas reiškia, kad neturėjo nedarbingumo ir pati apsisprendė studijas tęsti), nesivadovavo Universitete nustatyta tvarka teikdama prašymą dėl antrojo tarpinio atsiskaitymo

atidėjimo (pateikti prašymą turėjo Universiteto Akademinėje informacinėje sistemoje, o ne dėstytojui el. paštu), prašė atidėti galutinį atsiskaitymą, neturėdama įvertinimų už tarpinius atsiskaitymus ir įskaitos už semestro užduotis, kas (kaip paminėta aukščiau) prieštarautų Universiteto teisės aktų nuostatomis. Dėl antrojo tarpinio atsiskaitymo Pareiškėja el. paštu kreipėsi į dėstytoją, tačiau Universiteto teisės aktai nesuteikia dėstytojui teisės atidėti atsiskaitymo (modulio atsiskaitymai gali būti atidedami dekanu arba studijų prorektorius potvarkiu). Remiantis Nuostatų 47 punktu dėstytojas ne vėliau kaip iki egzaminų sesijos pradžios Universiteto akademinėje informacinėje sistemoje privalo užpildyti žiniaraštį, t. y., įrašyti IS („Įskaityta“) arba NS („Neįskaityta“), pažymint, ar studentas atsiskaitė tarpines užduotis.

3.5 Ar studijų modulio dėstytojas (*duomenys neskelbtini*) komentavo Pareiškėjas nėštumą ir pasakė žodžius „nesinervinti ir ramiai susitelkti į patį svarbiausią užsiėmimą gyvenime, kuris šiuo metu turėtų atimti visą laiką“? Jei taip – dėl kokių priežasčių dėstytojas (*duomenys neskelbtini*) komentavo Pareiškėjas nėštumą?

Taip, dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) el. laiške Pareiškėjai buvo žodžiai „nesinervinti ir ramiai susitelkti į patį svarbiausią užsiėmimą gyvenime, kuris šiuo metu turėtų atimti visą laiką“. Remiantis dėstytojo paaiškinimu (2 priedas), taip rašydamas jis tik norėjo parodyti empatiją studentei, kad supranta jos situaciją, taip pat siekė ją nuraminti. Dėstytojo teigimu, jis tikrai neturėjo ketinimo diskriminuoti Pareiškėjos dėl jos šeiminės padėties, ką įrodo ir tai, kad visi jo sprendimai dėl Pareiškėjos buvo susiję su objektyviomis priežastimis (t. y., Universitete nustatytos tvarkos nesilaikymu, semestro darbų neatlikimu ir pan.). Pasak dėstytojo, studijų modulio (*duomenys neskelbtini*) / „(*duomenys neskelbtini*)“ 2022/2023 pavasario semestro studentų pasiekimai buvo įvertinti objektyviai, griežtai laikantis nustatytų taisyklių ir kriterijų. Visi studentai, kurie aktyviai ar ne taip aktyviai lankė užsiėmimus turėjo parengti semestro projektą ir jį pateikti įvertinimui Moodle aplinkoje iki gegužės 30 dienos. Iki egzaminų sesijos pradžios kursinio darbo nesugebėjo atlikti ir jo nepateikė du studentai – Pareiškėja ir studentas R. L. Nepriklausomai nuo „asmeninio gyvenimo“, „lyties“ ar „šeiminės padėties“ abiem darbo neatlikusiems ir reikalavimų nesilaikiusiems studentams semestro darbas buvo neįskaitytas (NS) ir studentai neteko galimybių laikyti egzamino. Visi likę studentai (nepriklausomai nuo akademinės pažangos, lyties ar šeiminės padėties), pateikę bent minimalaus teigiamo įvertinimo vertus darbus iki egzaminų sesijos pradžios – gavo semestro darbo įskaitą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad studijų modulis Pareiškėjai nebuvo užskaitytas ne dėl diskriminacijos, kaip teigia Pareiškėja, o dėl paprasčiausio Universitete nustatytos tvarkos nesilaikymo.

Vadovaujantis Nuostatų 24 p. Pareiškėja dar turi teisę kreiptis į studijų prorektorius su prašymu atidėti atsiskaitymus išimties tvarka. Apie tai ji buvo papildomai informuota 2023-09-12 Universiteto raštu (5 priedas). Taip pat informuojame, kad šiuo metu Universiteto Akademinės etikos kolegijoje yra atliekamas tyrimas dėl minėto 2023-05-31 dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) el. laiško Pareiškėjai ir apie šios kolegijos sprendimą Pareiškėjai bus pranešta papildomai.“

Paprašius patikslinti Pareiškėjos skundą, 2023 m. spalio 24 d. Pareiškėja Tarnybai pateikė šią informaciją:

„Ar kalbėdama su studijų krypties programų vadovėmis buvote informuota apie galimybes pagal Universiteto vidinius teisės aktus teikti prašymus dėl akademinų atostogų, studijų sustabdymo, galimybės studijuoti pagal individualų studijų grafiką, atsiskaityti už modulius iš anksto, pakartotinai atsiskaityti, atidėti atsiskaitymus arba atsiskaityti per atskirą egzaminų sesiją?

Išsamiai ir konkrečiai apie tokias sąlygas informuota nebuvo. (*Duomenys neskelbtini*) minėjo tik galimybę imti akademinės atostogas (man tai nebuvo aktualu, studijas planavau tęsti be pertraukos) arba, jei būtų buvę per sunku mokytis visus modulius, vieno pasirinktinai nesimokyti, gauti akademinę skolą ir kartoti tą modulį kitais metais (šis variantas taip pat nebuvo aktualus).

Ar kreipėtės į kokius nors kitus Universiteto padalinius ar asmenis dėl sąlygų studijuoti nėštumo metu sudarymo?

Ne. Pasitikėjau studijų krypties programų vadove dėl tarimosi asmeniškai su koordinuojančiais dėstytojais, nežinojau, kad galima dar kažkur kreiptis. Norint paskaitas lankyti individualiu grafiku, prie prižasčių nėštumas nėra nurodytas, tad maniau, kad fakulteto studijų centras jokių sąlygų sudaryti negali. Nei nėštumo ir gimdymo, nei akademinų atostogų imti neplanavau, tad ir studijų centrui nemaniau, kad informacija apie mano nėštumą gali būti aktuali.

Koks buvo sudarytas sutarimas su (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*)?

(*Duomenys neskelbtini; dėstytojas*) informavau, kad antroje semestro pusėje paskaitų lankyti negalėsiu. (*Duomenys neskelbtini; dėstytojas*) neužsiminė, kad tai galėtų sudaryti kliūčių mokytis ir atsiskaityti šį modulį. Teiravausi dėl galimybės modulio paskaitų metu aptariamą informaciją gauti anksčiau, anksčiau atlikti praktinius darbus, bet tokios galimybės nebuvo suteikta.

Ar nustojote lankyti modulio paskaitas nuo 2023 m. kovo 6 d.? Jei taip – dėl kokių priežasčių? Ar informavote Universitetą dėl nelankymo?

Ne, paskaitas lankiau iki Velykų atostogų.

Ar dėstytojas (duomenys neskelbtini) buvo pateikęs informaciją, kad paskaitų lankymas yra privalomas?

Paskaitų lankymo tvarka paskaitų metu nebuvo pristatyta.

Ar dėstytojas (duomenys neskelbtini) paaiškino, į kokią dalį paskaitų asmuo privalo atvykti, kad galėtų dalyvauti tarpiniame ir galutiniame atsiskaityme?

Ne, tokia informacija nebuvo pateikta.

Ar dėstytojas (duomenys neskelbtini) buvo pateikęs informaciją apie tarpinius atsiskaitymus?

Ne. Pirmosios paskaitos metu pateiktoje informacijoje buvo nurodyta, kad 100 % modulio vertinimo sudaro egzaminas.

Ar su kitų modulių dėstytojais dėl atsiskaitymo kita nei numatyta įprasta tvarka tarėtės tik žodžiu?

Taip.

Ar kitus studijų modulius atsiskaitėte sėkmingai ir nebuvo kilę problemų dėl to, kad sutarimai buvo sudaryti tik žodžiu (t. y., neteikiant prašymų oficialiais Universiteto kanalais)?

Taip, būtent, kiti dėstytojai leido mokytis savo tempu, atsiskaityti anksčiau ar vėliau, jokių problemų nekilo.

Kada tiksliai įvyko Jūsų gimdymas?

2023 m. (duomenys neskelbtini).

Kokios pasekmės kilo Jums dėl to, kad studijų modulis „(duomenys neskelbtini)“ Jums buvo neįskaitytas? Ar tai sudarė kliūčių tęsti studijų procesą?

Studijas tęsiu toliau, turiu šią vieną akademinę skolą. Negaliu pretenduoti gauti stipendijos.

Ar norėdama atsiskaityti už šį modulį, turėsite atlikti papildomus darbus, mokėti arba papildomai lankyti paskaitas?

Dar neturiu atsakymo į šį klausimą. Pateikusi papildomą prašymą dėl semestro pratęsimo išimties tvarka, gavau galimybę atsiskaityti už modulio semestro atsiskaitymus iki spalio 6 d. Semestro projektas dėstytojo (duomenys neskelbtini) du kartus buvo įvertintas neigiamai, tačiau galutinio vertinimo dar laikiu.

Nežinau, ar tai aktualu Jūsų tyrimui, bet taip pat norėčiau pridėti, kad iš universiteto gautame atsakyme (į prašymą paaiškinti Universiteto studijų organizavimo tvarką ir sprendimą neįskaityti studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“) yra pateikiama neteisinga informacija (atsakymo dokumentą pridedu). Dokumente nurodoma, kad aš nuo 4 studijų savaitės paskaitose nedalyvavau, nors paskaitas lankiau iki 11 studijų savaitės. Pridedu ekrano nuotrauką, kurioje 10 savaitę paskaitos metu grupiokei siunčiau darbą, kurio ji nespėjo padaryti. Paskaitos metu nagrinėjome (duomenys neskelbtini).

Tame pačiame dokumente rašoma, kad už 10 ir 16 studijų savaitę numatytas tarpines užduotis neatsiskaičiau. 10 studijų savaitę paskaitoje buvau, atsiskaitymo nebuvo, apie tokį atsiskaitymą nebuvo pateikta informacijos nei žodžiu, nei Moodle kurse, kiti studentai apie šį atsiskaitymą taip pat nieko nežino. Dėl 16 savaitės tarpinės užduoties rašiau dėstytojui su prašymu pratęsti užduoties atsiskaitymo laiką, bet vietoje to man buvo įrašyta neįskaityta už visą šį modulį.“

2023 m. lapkričio 6 d. Tarnyboje buvo gautas Universiteto 2023 m. lapkričio 6 d. raštas Nr. DV2-1423, kuriuo Tarnybai buvo pateikti atsakymai į papildomus klausimus.

Universitetas informavo:

„1. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja dėl studijų nėštumo metu konsultavosi su studijų krypties programų vadovėmis (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) ir jos patarė su modulių dėstytojais dėl studijų proceso derintis asmeniškai, ar susiderinimas žodžiu su konkrečiu dėstytoju asmeniškai yra pakankamas?

Studentai su studijų modulių dėstytojais dėl studijų proceso gali derintis asmeniškai (pvz., dėl papildomų konsultacijų), jei Kauno technologijos universiteto atsiskaitymo už studijų modulius nuostatai (toliau – Nuostatai) nenustato kitos tvarkos (pvz., oficialaus prašymo pateikimo Akademinėje informacinėje sistemoje (toliau – AIS)).

2. Ar Pareiškėją šios studijų krypties programų vadovės ar kiti atsakingi Universiteto asmenys aiškiai informavo apie poreikį dėl studijų proceso keitimo nėštumo metu teikti prašymus raštu dėl akademinų atostogų, studijų sustabdymo, galimybės studijuoti pagal individualų studijų grafiką, atsiskaityti už modulius iš anksto, pakartotinai atsiskaityti, atidėti atsiskaitymus arba atsiskaityti per atskirą egzaminų sesiją?

Apie studijų tvarką ir apie tai, kur galima rasti su studijų organizavimu susijusius Universiteto teisės aktus, studentai yra informuojami studijų pradžioje. Studentai, pasirašydami studijų sutartį, įsipareigoja savarankiškai susipažinti su Universiteto studentų intranete (live.ktu.lt) paskelbtais studijų proceso organizavimą reglamentuojančiais ir kitais aktualiais teisės aktais,

studijų metu sekti jų pasikeitimus (studijų sutarties 12.2 p., kopija buvo pridėta prie 2023-09-15 rašto). Studentams pirmą kartą prisijungus prie Universiteto AIS, prieš pradėdant ja naudotis, pateikiama nuoroda į Universiteto studentų intranetą live.ktu.lt (I priedas) ir studentai patvirtina, kad susipažino su pagrindiniais Universiteto teisės aktais (2 priedas). Studijų modulio lankomumo reikalavimai skelbiami studijų modulio apraše Universiteto AIS ir studentams pristatomi žodžiu įvadinės paskaitos metu. Pažymėtina, kad kilus ginčui, Pareiškėja buvo (*duomenys neskelbtini*) studentė, todėl turėjo pakankamai laiko susipažinti su Universitete galiojančia studijų tvarka.

Kilus klausimų, susijusių su studijų procesu, studentai bet kada gali kreiptis į Karjeros ir paslaugų centrą (kontaktai ir užklauso forma skelbiami Universiteto studentų intranete (live.ktu.lt) ir Universiteto AIS) arba savo fakulteto studijų centrą (kontaktai skelbiami Universiteto tinklalapyje).

3. Ar Universitetas turi pasiruošęs aiškiai suprantamą informaciją (pavyzdžiui, lankstinuką, skiltį interneto tinklalapyje ar pan.) apie galimus variantus, kaip gali būti sudarytos sąlygos studijuoti besilaukiančioms studentėms? Jei taip – prašau pateikti tokią informaciją Tarnybai.

Universiteto studentų intranete (live.ktu.lt), kur skelbiama visa su studijomis susijusi informacija, atskiros skilties nėra, bet galima rasti visus studijas reglamentuojančius teisės aktus, kuriuose taip pat nurodytos ir sąlygos dėl paskaitų lankymo, atsiskaitymų atidėjimo, akademinų atostogų suteikimo ir pan. (I priedas).

Siekiant efektyviau įgyvendinti jautresnėms asmenų grupėms priklausančių studentų ir darbuotojų teises, ateityje numatoma skirti daugiau dėmesio šiam klausimui. Pažymėtina, kad Universitete yra sudaryta lyčių lygybės plano atnaujinimo darbo grupė, kuri siekia atnaujinti Kauno technologijos universiteto 2022–2025 m. lyčių lygybės planą (toliau – lyčių lygybės planas). Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad šis poreikis bus įtrauktas į lyčių lygybės planą ir įgyvendintas artimiausiu metu.

4. Nors Universiteto 2023 m. rugsėjo 15 d. rašte yra pateikta informacija iš vidinių Universiteto teisės aktų dėl modulių lankymo, prašau konkrečiai nurodyti, ar studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“ paskaitos buvo privalomos lankyti, ar buvo privaloma dalyvauti tik tarpiniuose atsiskaitymuose. Jei paskaitas buvo privaloma lankyti, kokią konkrečią jų dalį? Kokiu būdu apie tai buvo informuota Pareiškėja? Jeigu dėl nėštumo dalies paskaitų studentė lankyti negalėjo, ar jai buvo sudarytos galimybės gauti žinias kitu būdu?

Studijų modulio apraše, kuris prieinamas Universiteto AIS visiems modulį studijuojantiems studentams ir pristatomas jiems pirmosios paskaitos metu, nurodyti šie dalyvavimo modulio užsiėmimuose reikalavimai:

- Paskaitos: privalomas dalyvavimas – ne mažiau kaip 60 proc. užsiėmimų.
- Pratybos: privalomas dalyvavimas – ne mažiau kaip 80 proc. užsiėmimų.
- Konsultaciniai seminarai: privalomas dalyvavimas pagal dėstytojo nustatytus reikalavimus (3 priedas).

Studijų modulis *(duomenys neskelbtini)* „*(duomenys neskelbtini)*“ yra dieninių kontaktinių studijų modulis, jo apraše nurodyta vedimo forma yra pagrindinė. Modulio kortelėje yra pateikta ši informacija: „75 % ir daugiau (75-100 %) studijų modulio akademinį užsiėmimų organizuojama kontaktiniu būdu fizinėje erdvėje“. Tai reiškia, kad studijų modulio 75–100 % medžiagos (teorija ir praktika) yra dėstoma gyvai ir visa studijų modulio medžiaga studentams yra pateikiama paskaitų metu auditorijoje. Universiteto virtualiojoje mokymosi aplinkoje „Moodle“ (toliau – „Moodle“), šio modulio elektroniniame kurse, dėstytojas kelia pagalbinę ir papildomą informaciją studentams, taip pat skaitinius ar pagrindinius akcentus, skirtus prisiminti paskaitos metu išdėstytą informaciją. Kadangi modulis nėra nuotolinis, jis nėra paruoštas savarankiškam studento mokymuisi nuotoliniu būdu, todėl Universiteto „Moodle“ kurse esančios informacijos studentui nepakanka pilnavertiškai įgyti žinias, reikiamas užbaigti šį modulį.

Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėja, gavusi nedarbingumą, neinformavo studijų modulio dėstytojo ir nepateikė oficialaus prašymo pateikti studijų modulio medžiagą ar įgyti žinias alternatyviais būdais. Pareiškėja tiesiog nustojo lankyti paskaitas ir jokios papildomos informacijos nei fakulteto studijų centras ar studijų prodekanas, nei studijų modulio dėstytojas negavo. Dėl šios priežasties nebuvo jokio pagrindo studentei organizuoti alternatyvų paskaitų vedimo metodą ar ieškoti alternatyvių studijų modulio informacijos pateikimo būdų.

5. Pareiškėja Tarnybai pateikė studijų modulio „*(duomenys neskelbtini)*“ skaidres, kuriose nurodyta, jog „Galutinį įvertinimą sudaro egzamino (100 proc.) įvertinimas. Egzaminas – kursinio projekto pristatymas“. Ar dėstytojas *(duomenys neskelbtini)* tinkamai informavo studentus (įskaitant ir Pareiškėją) apie studijų modulio atsiskaitymus? Kaip *(duomenys neskelbtini)* informavo studentus apie tarpinius atsiskaitymus, jų reikšmę galutiniam vertinimui, datas ir kitą susijusią svarbią informaciją? Prašau pateikti įrodymus.

Pagal dėstytojo *(duomenys neskelbtini)* paaiškinimą, po pirmosios įvadinės paskaitos Pareiškėjai buvo išsamiai pristatyta studijų modulio *(duomenys neskelbtini)* „*(duomenys*

neskelbtini)“ struktūra, paaiškinta, kad galutinį įvertinimą sudarys ne tik egzaminas, bet ir tarpiniai atsiskaitymai. Pažymėtina, kad dėstytojo paaiškinime pateikta informacija atitinka modulio programoje esančią informaciją. Modulio apraše buvo nurodyta, kad už modulį atsiskaitoma atliekant dvi semestro tarpines užduotis „individualus darbas“, kurių kiekvienos įtaka galutiniam įvertinimui yra po 30 proc.

Taip pat nurodyta, kad galutinis atsiskaitymas – „egzaminas žodžiu“, kurio įtaka visam modulio vertinimui yra 40 proc. Bendras visų trijų atsiskaitymų įvertinimas sudaro 100 proc.

Atkreiptinas dėmesys, kad modulio aprašas kartu su vertinimo tvarka ir grafiku bei reikalavimais studentams yra prieinamas viso semestro metu tiek Universiteto AIS, tiek ir Universiteto „Moodle“. Savo asmeninėje Universiteto AIS paskyroje studentai taip pat gali matyti planuojamus atsiskaitymus ir gautus įvertinimus. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 62 straipsnio 3 dalis nustato, kad studentai privalo siekti studijų programos apraše numatytų rezultatų ir laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto ir vidaus tvarkos taisyklių. Remiantis Nuostatų 4 punktu, studentai patys yra atsakingi už susipažinimą su modulio programa ir reikalavimais, o pagal Nuostatų 33 punktą – privalo reguliariai lankytis studijų modulio kurse Universiteto „Moodle“. Pažymėtina, kad Pareiškėja reguliariai jungėsi prie savo paskyros Universiteto „Moodle“ (4 priedas), kas įrodo, kad jai turėjo būti žinoma, kas sudaro galutinį atsiskaitymo už modulį įvertinimą.

6. Iki kada Pareiškėja turėjo galimybę prašyti, kad būtų pakeisti tarpinių atsiskaitymų terminai? Ar jai konsultuojantis su Universiteto atsakingais asmenimis dėl studijų proceso nėštumo metu buvo pateikta informacija apie tai?

Nuostatų 9 punktą nustato, kad už modulių tarpines užduotis atsiskaitoma pagal modulio programoje pateiktą grafiką. Fakulteto dekanas dėl Universitete nustatytų svarbių priežasčių (nejgalumo, lėtinių ligų, ilgalaikės artimųjų slaugos ir kt.), modulio dėstytojui neprieštaraujant, gali leisti studentui semestro metu dalyvauti modulio užsiėmimuose, atlikti užduotis ir už jas atsiskaityti individualiu grafiku. Semestro pradžioje studentas fakulteto studijų centrui turi pateikti prašymą dėl individualaus studijų grafiko ir priežastį įrodančius dokumentus.

Studentams Universitete taip pat suteikiama galimybė pakartotinai atsiskaityti už modulį. Pakartotinais atsiskaitymais laikomi visi bandymai atsiskaityti po paskirtos tarpinio atsiskaitymo datos ir (arba) galutinio atsiskaitymo, į kurį studentas užsiregistravo, datos. Remiantis Nuostatų 20 punktu, pakartotiniams atsiskaitymams dėstytojas paskiria atsiskaitymo datą ir laiką. Atsiskaityti už modulio tarpines užduotis galima semestro metu arba per pirmąsias tris egzaminų sesijas

savaite (ciklinių, intensyvių ir savaitgalinių studijų atveju – pagal dėstytojo parengtą planą semestro metu arba egzaminų sesijos metu). Studentui už tarpines užduotis atsiskaitant vėliau nei numatyto tarpinio ar galutinio atsiskaitymo data, laikoma, kad atsiskaitymo galimybė yra išnaudota ir Universiteto AIS modulio įvertinimų suvestinėje dėstytojas įveda įrašą NE („Neatvyko“). Nuostatų 18.5 papunktis nurodo, kad pakartotinai atsiskaityti studentui neleidžiama *inter alia* tarpinių atsiskaitymų atveju: egzaminų sesijos metu, jei studentas neturi teigiamų pažymių už daugiau nei 50 proc. tarpinių atsiskaitymų. Dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) teigimu, atsiskaitymas už semestro darbą (tarpinis atsiskaitymas) buvo įmanomas paskaitų ir pratybų metu – kiekvieną savaitę studijų tvarkaraštyje numatytu paskaitų ar pratybų metu. Jų metu studentai turėjo galimybę pristatinti savo kūrybinio projekto rezultatus, gauti grįžtamąjį ryšį. Taip pat studentai turėjo galimybę savo kursinio darbo ataskaitą pateikti Universiteto „Moodle“ iki 2023 m. gegužės 31 d. Pažymėtina, kad nei paskaitų, nei seminarų metu, nei Universiteto „Moodle“ Pareiškėja nepristatė jokių semestro veiklos rezultatų.

Vadovaujantis Nuostatų 36 punktu, dėl Universitete nustatytų svarbių pateisinamų priežasčių negalintis dalyvauti modulio užsiėmime ir (arba) atsiskaityme, studentas privalo tą pačią dieną apie savo nedalyvavimą pranešti fakulteto studijų centrui, o grįžęs į studijas ne vėliau kaip per tris darbo dienas studijų centrui pateikti nedalyvavimą pagrindžiančius dokumentus. Nuostatų 37 punkte nustatyta, kad nurodytu laiku nepranešus apie svarbias nedalyvavimo užsiėmimuose ir (arba) atsiskaitymuose priežastis, prarandama galimybė antrą kartą pakartotinai atsiskaityti ir (arba) atidėti tarpinį ar galutinį atsiskaitymą.

Pažymėtina, kad Pareiškėja 10 ir 16 studijų savaitę tarpiniuose atsiskaitymuose nedalyvavo, fakulteto studijų centrui apie nedalyvavimą nepranešė ir nedalyvavimo pateisinamų priežasčių nepateikė, todėl prarado teisę pakartotinai atsiskaityti ir (arba) atidėti tarpinį ar galutinį atsiskaitymą. Ji taip pat semestro pradžioje nepateikė fakulteto studijų centrui prašymo dėl individualaus studijų grafiko ir priežastį įrodančių dokumentų, todėl šia savo teise nepasinaudojo.

7. Ar Pareiškėjai buvo neįskaitytas tik studijų modulis „(duomenys neskelbtini)“? Kokiu būdu Pareiškėja atsiskaitė už kitus studijų modulius? Ar Pareiškėja už kitus studijų modulius atsiskaitė neįprastu būdu arba laiku? Ar Pareiškėja buvo žodžiu susitarusi su kitais dėstytojais ir iš jos nebuvo reikalaujama teikti prašymų raštu pagal Universiteto vidinius teisės aktus?

Pareiškėjai buvo neįskaitytas tik studijų modulis (*duomenys neskelbtini*) „(duomenys neskelbtini)“. Kitų modulių semestro užduotis Pareiškėja įvykdė ir pateikė semestro metu, jos buvo įvertintos teigiamai.

Pareiškėja jokių oficialių prašymų dėl kitų studijų modulių Universiteto AIS nepateikė. Studijų prodekano (*duomenys neskelbtini*) teigimu, Pareiškėjai buvo sudaryta galimybė papildomai asmeniškai konsultuotis su dėstytojais bei anksčiau pristatyti darbus vertinimui (Pareiškėja susitarė su dėstytojais dėl šių išlygų), dėl ko nėra nustatyta pareiga pateikti oficialų prašymą raštu.

8. Kokios pasekmės kilo Pareiškėjai dėl neįskaityto studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“? Ar tai apribojo Pareiškėjas galimybes toliau tęsti studijas? Ar, norint atsiskaityti už modulį, ji turi atlikti papildomus darbus, mokėti arba papildomai lankyti paskaitas?

Vadovaujantis Nuostatų 21 punktu, jei studentas liko neatsiskaitęs už modulio tarpines užduotis, tą modulį jis turi kartoti, atitinkamai papildant jo vėlesnio semestro individualųjį studijų planą. Kartojant modulį, ankstesni teigiamai įvertintų tarpinių atsiskaitymų pažymiai neperkeliami. Studentas kartoja modulius artimiausią semestrą, kada modulis yra vykdomas. Už kartojamus modulius jis turi mokėti Universitete nustatytą studijų kredito kainą Kauno technologijos universiteto studijų įmokų mokėjimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

9. Universitetas savo 2023 m. rugsėjo 15 d. rašte Tarnybai rašė, kad Universiteto Akademinės etikos kolegija atlieka tyrimą dėl 2023 m. gegužės 31 d. dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) el. laiško Pareiškėjai. Ar tyrimas jau yra baigtas? Jei taip, prašau pateikti Universiteto Akademinės etikos kolegijos išvadą.

2023 m. spalio 11 d. buvo priimtas Universiteto Akademinės etikos kolegijos sprendimas (5 priedas). Kolegija, įvertinusi visą gautą informaciją apie galimą akademinės etikos pažeidimą, nenustatė (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*) akademinės etikos nusižengimo. Kolegija rekomendavo (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*) bendraujant su studentais laikytis dalykinio stiliaus.“

Universitetas rašte taip pat pateikė informaciją:

„1. Kaip buvo nurodyta Universiteto 2023-09-15 rašte, Pareiškėjai išimties tvarka buvo sudaryta galimybė kreiptis į studijų prorektorius su prašymu atidėti atsiskaitymus pasibaigus egzaminų sesijai. Studijų prorektorius jai tokią teisę suteikė. Tuomet Pareiškėja pateikė savo studijų darbą dėstytojui (*duomenys neskelbtini*), bet jos darbas buvo įvertintas neigiamai, leidžiant jai ištaisyti klaidas ir pateikti darbą pakartotinai. Deja, Pareiškėja darbo tinkamai nepataisė ir jo neapsigynė, todėl studijų modulis (*duomenys neskelbtini*) „(duomenys neskelbtini)“ jai buvo neužskaitytas.

2. Universitetas, siekdamas kurti Universitete atvirą aplinką, kurioje būtų pripažįstami ir vertinami visų jos darbuotojų ir studentų individualūs skirtumai, savybės, potencialas ir indėlis bei

kurioje būtų skatinama pagarba kiekvieno asmens orumui, skiria nemažai dėmesio akademinės etikos ir lygių galimybių klausimams. Universitete veikia Akademinės etikos kolegija, nuo 2018 m. yra sudaryta lygių galimybių ir smurto prevencijos komisija, 2022 m. patvirtinta Kauno technologijos universiteto lygių galimybių ir įvairovės užtikrinimo bei smurto prevencijos politika, taip pat lyčių lygybės planas. Universiteto bendruomenės narys apie galimą lygių galimybių pažeidimo ar smurto atvejį gali konfidencialiai pranešti elektroninėje sistemoje <https://pranesk.ktu.edu/> arba el. paštu pranesk@ktu.lt. Šiuo metu Universitetas įgyvendina projektą „Kauno technologijos universiteto lyčių lygybės plano atnaujinimas ir integracija į organizacijos kultūrą per bendrųjų kompetencijų modelį“. Projektu bus atnaujintas ir išplėstas lyčių lygybės planas, ypatingą dėmesį skiriant smurto ir priekabiavimo prevencijos klausimams bei kitų nelygybės formų, tarp jų ir diskriminacijos dėl lyties, eliminavimui. Projekto metu bus atnaujintas Universiteto bendrųjų kompetencijų modelis, jį papildant aktualiomis šiai tematikai kompetencijomis, jų pagrindu bus rengiami tiksliniai mokymai Universiteto akademinėi ir neakademinėi bendruomenei. Tikimasi, kad kryptingu kompetencijų tobulinimu bus didinamas darbuotojų sąmoningumas ir tolerancija jiems mažiau žinomose ar atpažįstamose srityse.“

Prie Universiteto rašto buvo pridėtas Universiteto studentų intraneto (live.ktu.lt) skilties „Dokumentai“ atvaizdas; Pareiškėjos paskyros Universiteto Akademinėje informacinėje sistemoje atvaizdas, Studijų modulio aprašo dalis; Universiteto virtualios mokymosi aplinkos „Moodle“ modulio dalyvio (studento) aktyvumo kurse ataskaita; Universiteto Akademinės etikos kolegijos 2023 m. spalio 11 d. sprendimo Nr. 2023-008 kopija.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Tyrimo metu buvo vertinama, ar Universitetas, sudarydamas sąlygas besilaukiančiai studentei atsiskaityti studijų modulį, nepažeidė Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 4 punkto nuostatų, pagal kurias švietimo ir mokslo įstaigos privalo užtikrinti moterims ir vyrams vienodas sąlygas vertinant žinias. Taip pat buvo vertinama, ar nebuvo pažeistos Lygių galimybių įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatos, pagal kurias švietimo įstaigos, kiti švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti vienodas sąlygas asmenims nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų

ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, kai vertinami mokymosi pasiekimai. Taip pat pagal Lygių galimybių įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatas: „Švietimo įstaigos, kiti švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti, kad šiose įstaigose ir institucijose nebūtų priekabiauama, seksualiai priekabiauama ir nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais.“

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos (21 straipsnio 1 d.). Chartijos 23 straipsnyje numatyta: „Visose srityse turi būti užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, įskaitant priėmimą į darbą, darbą ir atlyginimą. Lygybės principas neklaido laikytis ar imtis priemonių, numatančių konkrečias lengvatas, padedančias nepakankamai atstovaujamai lyčiai.“

Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. liepos 5 d. direktyvos Nr. 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) preambulės 23 punkte numatyta: „Iš [Europos Sąjungos] Teisingumo Teismo teisminės praktikos aišku, kad nepalankus požiūris į moterį dėl jos nėštumo arba motinystės yra tiesioginė diskriminacija dėl lyties.“

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad

jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi, Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Analogiškos nuostatos numatytos atitinkamose Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 ir 9 dalyse.

Nagrinėjamu atveju diskriminacija kyla iš to, kad, kaip teigia Pareiškėja, jai dėl nėštumo Universitete nebuvo sudarytos sąlygos atsiskaityti studijų modulio (*duomenys neskelbtini*)“ ir atitinkamai šis modulis buvo neįskaitytas. Primintina, kad mažiau palankus asmenų vertinimas dėl nėštumo gali būti laikomas diskriminacija lyties pagrindu.

Pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 4 punkto nuostatas, švietimo ir mokslo įstaigos privalo užtikrinti moterims ir vyrams vienodas sąlygas vertinant žinias. Taip pat, pagal Lygių galimybių įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas, švietimo įstaigos, kiti švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti vienodas sąlygas asmenims nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, kai vertinami mokymosi pasiekimai.

Nagrinėjamu atveju yra aktualus netiesioginės diskriminacijos apibrėžimas, įtvirtintas Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje: „Netiesioginė diskriminacija – veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.“ Taigi besilaukiančios moterys, jeigu joms nebūtų pritaikomos tam tikros sąlygos studijų procese, dėl savo būklės galėtų faktiškai patekti į mažiau palankią padėtį, iškristi iš studijų proceso, ir dėl to blogėtų jų padėtis.

Dėl faktinių aplinkybių

Išsamiai vertinant Pareiškėjos skunde išdėstytas aplinkybes, būtina įvertinti ir visus aspektus dėl studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“. Svarbu pažymėti, kad Pareiškėjai pasekmės – neįskaitytas studijų modulis – kilo dėl to, kad Pareiškėja nepateikė tarpinės užduoties iki nustatyto termino, o dėstytojas terminą pratęsti nesutiko.

Universitetas paaiškino, kad studijų moduliui „(duomenys neskelbtini)“ buvo taikoma kaupiamoji vertinimo sistema. Šio studijų modulio vertinimą sudarė semestro metu vykdomos dvi tarpinės užduotys „individualus darbas“, kurių kiekvienos įtaka galutiniam vertinimui sudaro 30 proc., taip pat galutinis atsiskaitymas „egzaminas žodžiu“, kurio įtaka visam modulio vertinimui yra 40 proc. (Duomenys neskelbtini; dėstytojas) paaiškino, kad modulio užduotis buvo viso semestro metu, konsultuojantis su dėstytoju, rengti kursinį semestro darbą (projektą). Tarpinės užduotys

buvo numatyta įvykdyti 10 ir 16 studijų savaitėmis. Universitetas pabrėžė, kad, pagal Nuostatų 9 punktą, už modulių tarpines užduotis atsiskaitoma pagal modulio programoje pateiktą grafiką.

Pastebėtina, kad Pareiškėjos prie skundo pateiktose skaidrėse, kuriose pristatomas studijų modulis „(duomenys neskelbtini)“ yra informacija, kad galutinį įvertinimą sudaro egzaminas (100 proc.) įvertinimas, o egzaminas yra kursinio projekto pristatymas. Pastebėtina, kad ši informacija prieštarauja Universiteto pateiktiems paaiškinimams ir Tarnybai pateiktai studijų modulio programai. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad šios aplinkybės nėra įmanoma nustatyti objektyviais duomenimis. Neatsižvelgiant į tai, būtent tarpinės užduoties neparuošimas laiku ir atsisakymas pratęsti terminą buvo esminė priežastis, dėl kurios Pareiškėjai buvo neįskaitytas studijų modulis.

Universitetas paaiškino, kad Pareiškėja nuo 6-tos studijų savaitės paskaitose nedalyvavo (paskutinis kartas buvo 2023 m. kovo 6 d.). Kaip teigia (duomenys neskelbtini; dėstytojas), tuo metu studentai nebuvo pradėję semestro darbų. Pareiškėja neinformavo fakulteto apie tai, kad negalės dalyvauti 10-tą studijų savaitę vykusiame tarpiniame atsiskaityme, neprašė jo atidėti ar leisti atsiskaityti pakartotinai.

Pareiškėja neigė, kad jau nuo 6-tos studijų savaitės nebedalyvavo paskaitose, ir teigė, jog paskaitas lankė iki Velykų atostogų, iki 11-tos studijų savaitės. Pareiškėja taip pat teigė, kad 10-tą studijų savaitę paskaitoje dalyvavo, bet atsiskaitymo nebuvo, informacija apie tokį atsiskaitymą nebuvo pateikta nei žodžiu, nei „Moodle“ kurse, kiti studentai apie šį atsiskaitymą taip pat nieko nežinojo. Konstatuotina, kad Universiteto ir Pareiškėjos paaiškinimai dėl šių aplinkybių radikalčiai skiriasi ir nėra įmanoma objektyviai nustatyti faktinių aplinkybių. Taip pat pastebėtina, kad tarpinio atsiskaitymo rezultatai nebuvo esminiai ir lemiantys Pareiškėjai kilusias pasekmes – tai nulėmė tarpinės užduoties, kurios terminas buvo iki 2023 m. gegužės 31 d., nepateikimas.

Pastebėtina, kad, kaip teigiama Universiteto rašte, pagal Reguliamino 76 punkto nuostatas, studentų dalyvavimas studijų modulių akademiniuose užsiėmimuose ir atsiskaitymuose yra privalomas. Nuostatų 33 punkte numatyta, kad studentų dalyvavimas studijų tvarkaraštyje numatytuose studijų modulio laboratorinių darbų užsiėmimuose yra privalomas, dalyvavimas kituose akademinėse užsiėmimų tipuose yra privalomas pagal studijų modulį koordinuojančio dėstytojo nustatytus dalyvavimo modulio užsiėmimuose reikalavimus. Kaip teigiama Universiteto atsakyme, studijų modulio apraše buvo nurodyta, kad privalomas dalyvavimas yra ne mažiau kaip 60 proc. užsiėmimų (paskaitų), pratybose – ne mažiau kaip 80 proc., o konsultaciniuose seminaruose – privalomas dalyvavimas pagal dėstytojo nustatytus reikalavimus.

Pagal Nuostatų 36 punkto nuostatas: „Semestro ar egzaminų sesijos metu dėl Universitete nustatytų svarbių pateisinamų priežasčių negalintis dalyvauti modulio užsiėmime ir (arba) atsiskaityme, studentas (ar, jo pavedimu, kitas asmuo) privalo tą pačią dieną apie nedalyvavimą pranešti fakulteto studijų centrui (trečiosios pakopos studijų atveju – Doktorantūros mokyklai), o grįžęs į studijas, ne vėliau kaip per tris darbo dienas studijų centrui (trečiosios pakopos studijų atveju – Doktorantūros mokyklai) pateikti nedalyvavimą pagrindžiančius dokumentus.“ Pareiškėja apie nedalyvavimą nurodytais būdais nepranešė. Pagal Nuostatų 37 punkto nuostatas: „Nurodytu laiku nepranešus apie svarbias nedalyvavimo užsiėmimuose ir (arba) atsiskaitymuose priežastis, prarandama galimybė antrą kartą pakartotinai atsiskaityti ir (arba) atidėti tarpinį ar galutinį atsiskaitymą.“

Pastebėtina, kad, pagal 2023 m. birželio 30 d. Universiteto (*duomenys neskelbtini*) fakulteto studento skundo nagrinėjimo komisijos posėdžio protokolą Nr. 1, ši komisija dėstytojui rekomendavo studentus nuosekliai raštu informuoti apie lankomumo reikalavimus bei nelankymo pasekmes, taip pat tiksliau informuoti apie atsiskaitymo terminus ir reikalavimus užduočių atlikimui. Taip pat primintina, kad, kaip teigė Pareiškėja, studentams pateikta informacija apie studijų modulio įvertinimo sandarą buvo kitokia nei nurodyta studijų modulio programoje. Atsižvelgiant į tai, kyla abejonių, ar studentai buvo tinkamai informuoti apie studijų procesą šiame modulyje.

Baigiantis semestru studentų buvo paprašyta ne vėliau kaip iki gegužės 31 d. per *Moodle* sistemą pateikti viso semestro metu savo rengtų darbų ataskaitas. 2023 m. gegužės 30 d. Pareiškėja kreipėsi į dėstytoją su prašymu savo semestro projekto ataskaitą leisti pateikti iki 2023 m. birželio 4 dienos. 2023 m. gegužės 31 d. (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*) Pareiškėjai pateikė atsakymą; iš atsakymo turinio galima suprasti, kad projekto ataskaitos terminas nukeltas nebus. Universiteto rašte paaiškinta, kad studijų modulis buvo neįskaitytas, nes tarpiniai darbai nebuvo pristatyti modulyje nurodytais atsiskaitymo terminais, o Pareiškėja nebuvo pateikusi prašymo pateisinti nedalyvavimą atsiskaitymuose ir leidimo užduotis pristatyti vėliau neturėjo. Pagal Nuostatų 10 punktą, studentui teigiamais pažymiais neatsiskaičius už visas modulyje numatytas tarpines užduotis, dalyvauti galutiniame atsiskaityme neleidžiama.

Po to Pareiškėja 2023 m. birželio 19 d. paprašė pratęsti egzaminų sesiją, bet studijų prodekanas prašymą atmetė dėl to, kad buvo neatsiskaičyta už semestro tarpines užduotis. Vėliau, 2023 m. birželio 21 d., Pareiškėja teikė skundą Universitetui dėl (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*) veiksmų (modulio neįskaitymo), bet 2023 m. birželio 30 d. sudarytos Komisijos posėdžio metu

buvo priimtas sprendimas Pareiškėjos skundą atmesti. Buvo remtasi tais pačiais argumentais, kad Pareiškėja nebuvo pateikusi prašymo leisti jai pateisinti nedalyvavimą atsiskaitymuose ir leidimo pristatyti užduotis vėliau (prasidėjus sesijai) neturėjo.

Universiteto 2023 m. rugsėjo 12 d. rašte Nr. DV2-1135 Pareiškėjai buvo pateikta informacija, kad Pareiškėja dar turi galimybę studijų prorektoriumi pateikti argumentuotą prašymą su fakulteto studijų prodekano viza dėl atsiskaitymo atidėjimo išimties tvarka. Universitetas pateikė Tarnybai informaciją, kad Pareiškėjai ši teisė buvo suteikta 2023 m. rudenį. Pareiškėja pateikė dėstytojui (*duomenys neskelbtini*) savo studijų darbą, bet jos darbas buvo įvertintas neigiamai, leidžiant jai ištaisyti klaidas ir pateikti darbą pakartotinai. Universitetas taip pat rašė, kad Pareiškėja darbo tinkamai nepataisė ir jo neapsigynė, todėl studijų modulis jai buvo neįskaitytas.

Dėl sąlygų besilaukiančioms studentėms sudarymo

Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamu atveju svarbu įvertinti, ar Universitete buvo galimybės besilaukiančioms moterims studentėms (įskaitant Pareiškėją) sudaryti tinkamas sąlygas toliau studijuoti, ar šios priemonės buvo tinkamos siekiant užtikrinti besilaukiančių moterų teises.

Universitetas informavo, kad pagal vidinius teisės aktus (Universiteto akademinius reguliavimus (Reguliaminas) ir Atsiskaitymo už studijų modulius nuostatai (Nuostatai) studentėms nėštumo metu suteikiama galimybė:

- pasiimti akademinės atostogas (Reguliamino 98–99 p.);
- sustabdyti studijas (Reguliamino 98–99 p.);
- nėštumo metu ir dėl kitų svarbių priežasčių studijuoti pagal individualų studijų grafiką (Nuostatų 9 p.);
- atsiskaityti už studijų modulio užduotis iš anksto (Reguliamino 83 p., Nuostatų 13–15 p.);
- pakartotinai atsiskaityti (Nuostatų 16–20 p.);
- atidėti atsiskaitymus arba atsiskaityti per atskirą egzaminų sesiją (Reguliamino 83 p., Nuostatų 23–24 p.).

Universitetas teigė, kad Pareiškėja nesivadovavo Universitete nustatyta tvarka ir nepateikė prašymų dėl akademinų atostogų, studijų stabdymo, studijavimo pagal individualų

studijų grafiką ar dėl atsiskaitymo pakartotinai. Pareiškėja taip pat nepateikė prašymo dėl išankstinio galutinio atsiskaitymo.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Nuostatų 15 punktą: „Išankstinį galutinį atsiskaitymą galima laikyti tik studijų prodekanui (trečiosios pakopos atveju – mokslo ir inovacijų prorektoriumi) leidus atsiskaityti modulį iki egzaminų sesijos pradžios, teigiamais pažymiais atsiskaičius visus modulyje numatytus tarpinius atsiskaitymus ir su modulio dėstytoju suderinus galimybę laikyti išankstinį galutinį atsiskaitymą.“ Pagal Nuostatų 14 punktą: „Studentas, siekiantis dalyvauti modulio galutiniame atsiskaityme iki egzaminų sesijos pradžios, turi pateikti prašymą fakulteto studijų centrui (trečiosios pakopos atveju – Doktorantūros mokyklai) ne vėliau kaip iki semestro ketvirto mėnesio 5 dienos“. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad išankstinis atsiskaitymas galimas tik pateikus prašymą fakulteto studijų centrui, o sprendimą priima studijų prodekanas, jeigu atlikti tarpiniai atsiskaitymai ir su modulio dėstytoju suderinta tokia galimybė. Pastebėtina, kad, pagal turimus duomenis, Pareiškėja tokio prašymo nebuvo pateikusi.

Taip pat pastebėtina, kad pagal Nuostatų 9 punktą: „Fakulteto dekanas dėl Universitete nustatytų svarbių priežasčių (neįgalumo, lėtinių ligų, ilgalaikės artimųjų slaugos ir kt.), modulio dėstytojui neprieštaraujant, gali leisti studentui semestro metu dalyvauti modulio užsiėmimuose, atlikti užduotis ir už jas atsiskaityti individualiu grafiku. Semestro pradžioje studentas fakulteto studijų centrui turi pateikti prašymą dėl individualaus studijų grafiko ir priežastį įrodančius dokumentus.“ Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėja tokio prašymo nebuvo pateikusi.

Faktinės aplinkybės leidžia suvokti, kad Pareiškėja individualiai kalbėjosi su studijų modulio „(duomenys neskelbtini)“ dėstytoju (duomenys neskelbtini) dėl studijų modulio organizavimo. Pasak Pareiškėjos, jai taip elgtis patarė studijų krypties programų vadovė (duomenys neskelbtini) ir dabartinė vadovė (duomenys neskelbtini). Pareiškėja taip pat paaiškino, kad studijų krypties programų vadovės dėl Pareiškėjos nėštumo siūlė Pareiškėjai galimybes imti akademines atostogas, bet šis variantas Pareiškėjai nebuvo aktualus – ji siekė tęsti studijas be pertraukų. Taip pat Pareiškėjai buvo siūlyta, jei būtų per sunku, vieno studijų modulio pasirinktinai nesimokyti, gauti akademinę skolą ir kartoti tą modulį kitais metais. Pareiškėja teigė, kad šis variantas jai taip pat nebuvo aktualus. Pagal skundo tyrimo metu surinktas aplinkybes, Pareiškėja nebuvo informuota apie kitas Reguliavimo ar Nuostatuose numatytas galimybes pritaikyti studijų procesą nėštumo metu, nebuvo nukreipta į atsakingus Universiteto asmenis ar padalinius.

Pareiškėja teigė, jog informavo (duomenys neskelbtini; dėstytojas), kad jos gimdymas numatytas balandžio pabaigoje ir dėl jo tuo metu ji negalėtų lankyti paskaitų. Pareiškėja taip pat

pasiteiravo, ar galėtų semestro darbus atlikti ir atsiskaityti anksčiau. Pareiškėja teigė, kad *(duomenys neskelbtini; dėstytojas)* nesudarė tokios galimybės. Pagal skundo tyrimo medžiagoje turimus duomenis, *(duomenys neskelbtini; dėstytojas)* teigia, kad Pareiškėjai pristatė modulio struktūrą ir sutarė su Pareiškėja, kad ji tęs studijas tiek, kiek galės, o vėliau bus elgiamasi pagal situaciją – kuriuo modulio metu jai reikės studijas nutraukti, ir įvertinama, ar tuo metu ji jau bus įgijusi pakankamai žinių, kad paruoštų semestro projekto darbą ir gautų galutinį įvertinimą. *(duomenys neskelbtini; dėstytojas)* teigė, kad jokių išankstinių susitarimų ar nuostatų dėl situacijos ir būsimų Pareiškėjos galimybių tęsti studijas nebuvo. Pastebėtina, kad pagal skundo tyrimo metu surinktą informaciją darytina išvada, kad dėstytojas *(duomenys neskelbtini)* nepateikė informacijos apie Reguliamine ar Nuostatuose numatytas galimybes pritaikyti studijų procesą studentėms jų nėštumo metu, nenukreipė į atsakingus Universiteto asmenis ar padalinius.

Pastebėtina, kad Pareiškėja su kitų modulių dėstytojais žodžiu susitarė dėl studijų proceso pritaikymo nėštumo metu – kiti dėstytojai leido mokytis savo tempu, atsiskaityti anksčiau ar vėliau, jokių problemų nekilo. Universitetas taip pat patvirtino, kad Pareiškėja kitus studijų dalykus atsiskaitė ir dėl jų tarėsi atskirai.

Pareiškėja, paaiškindama, kodėl nepateikė oficialių prašymų ir nesikreipė į kitus Universiteto atsakingus asmenis ir padalinius, nes pasitikėjo studijų krypties programų vadove dėl tarimosi asmeniškai su koordinuojančiais dėstytojais, nežinojo, kur kreiptis. Be to, prie prižasčių norint paskaitas lankyti individualiu grafiku nėštumas nėra nurodytas, todėl Pareiškėja manė, kad fakulteto studijų centras jokių palankių sąlygų sudaryti negali.

Vertinant Universiteto besilaukiančioms studentėms teikiamas galimybes sudaryti sąlygas pritaikyti studijų procesą siekiant, kad besilaukiančios studentės galėtų tęsti studijas ir neiškristų iš studijų proceso, galima teigti, kad teoriškai, pagal Universiteto pateiktą informaciją, vidiniais teisės aktais yra siūlomi įvairūs variantai, kaip galėtų būti pritaikomas studijų procesas. Nors studentai, pagal sutartis su Universitetu, turi pareigą patys susipažinti su Universiteto vidiniais teisės aktais, pastebėtina, kad santykiyje su Universitetu studentas yra silpnesnioji pusė. Pastebėtina, kad Universiteto vidiniai teisės aktai yra parašyti teisine kalba, aktuali informacija dėl studijų proceso pritaikymo besilaukiančioms moterims yra išdėstyta per porą teisės aktų, kuriuose nėštumas tiesiogiai kaip priežastis taikyti tam tikras priemones nėra įvardijamas. Universitetas informacijos apie studijų pritaikymo galimybes neturi susistemines vienoje vietoje – lankstinuke ar interneto

tinklalapio skiltyje. Panaši skiltis, pavyzdžiui, apie studijų pritaikymą turintiems negalią ar individualių ugdymosi poreikių yra parengta¹.

Svarbu pabrėžti, kad siekiant, jog Universiteto vidiniuose teisės aktuose numatyta sistema tinkamai veiktų ir besilaukiančios moterys nebūtų netiesiogiai diskriminuojamos, studentėms turėtų būti išsamiai paaiškinamos visos procedūros. Manytina, kad asmenims, norintiems tinkamai suprasti, kokias garantijas gali pasiūlyti Universitetas, neišvengiamai reikėtų turėti teisinį išsilavinimą arba gauti pagalbą iš atsakingų Universiteto asmenų ar padalinių. Nagrinėjamu atveju Pareiškėja kreipėsi į artimiausius Universiteto asmenis – studijų krypties programų vadoves, studijų modulio dėstytoją, bet detalios informacijos, ką turėtų daryti, negavo. Šios aplinkybės suponuoja, kad Pareiškėja negalėjo efektyviai pasinaudoti Universiteto siūlomomis garantijomis.

Primintina, kad, nesudarant realių galimybių efektyviai pasinaudoti siūlomais pritaikymo būdais, besilaukiančios moterys patektų į mažiau palankią padėtį ir galėtų būti netiesiogiai diskriminuojamos lyties pagrindu.

Šiuo atveju situaciją keičia tik tai, kad Pareiškėjai 2023 m. rugsėjo 12 d. raštu Nr. DV2-1135 buvo suteikta galimybė kreiptis į studijų prorektorius dėl atsiskaitymo atidėjimo išimties tvarka ir ši teisė Pareiškėjai buvo sudaryta. Pareiškėjai nepavyko atsiskaityti studijų modulio pasinaudojant šia teise. Atkreiptinas dėmesys, jog apie šią teisę Pareiškėja buvo aiškiai informuota jau po skundo pateikimo Tarnybai ir po Tarnybos kreipimosi į Universitetą dėl paaiškinimų.

Vertintina, jog dėl šios aplinkybės, kad Pareiškėjai buvo sudaryta galimybė išimties tvarka atsiskaityti vėliau, darytina išvada, jog lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai buvo nutraukti ir šios skundo dalies tyrimas dėl šios priežasties nutraukiamas.

Neatsižvelgiant į tai, siekiant išvengti panašių situacijų ateityje ir užtikrinti, kad besilaukiančios studentės galėtų tinkamai pasinaudoti Universiteto siūlomais būdais pritaikyti studijų procesą, kad besilaukiančios studentės galėtų tęsti studijas, remiantis Lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Universitetui rekomenduojama pasiruošti medžiagą, kokias galimybes dėl studijų pritaikymo turi besilaukiančios studentės, ir šią informaciją aiškiai paskelbti studentams patogiose vietose (interneto tinklalapyje, intranete ar fizinėse vietose) bei užtikrinti, kad Universiteto darbuotojai galėtų tinkamai nukreipti besilaukiančias studentes pasinaudoti šiomis Universiteto teikiamomis garantijomis.

---

¹ <https://studentams.ktu.edu/studiju-prieinamumas/#studiju-pritaikymas-turintiems-negalia-ar-individualiu-ugdymosi-poreikiu>.

Dėl galimo priekabiavimo lyties pagrindu

Nagrinėjamu atveju taip pat aktualu įvertinti situaciją dėl galimo priekabiavimo lyties pagrindu. Pareiškėja savo skunde rašė, jog 2023 m. gegužės 31 d. gavo (*duomenys neskelbtini; dėstytojas*) el. laišką, kuriame, kaip teigia Pareiškėja, dėstytojas vertino ir komentavimo studentės asmeninį gyvenimą, ir Pareiškėją tai įvertino kaip diskriminaciją; ji teigia, kad tokie komentarai verčia abejoti jo nešališkumu.

(*Duomenys neskelbtini; dėstytojas*) 2023 m. gegužės 31 d. el. laiške Pareiškėjai buvo rašoma:

„Laba diena, (*duomenys neskelbtini*),

Pirmiausia – sveikinu su dideliu džiaugsmu.

Dėl darbo siūlau nesinervinti ir ramiai susitelkti į patį svarbiausią užsiėmimą gyvenime, kuris šiuo metu turėtų atimti visą laiką. Nesikankinkite su tuo darbu – pasiimkite atostogas, sugrįžite į studijas ir viską ramiai pasidarysite. Modulis nepabėgs, o aš tikiuosi iš universiteto taip pat nedingsiu. Nepavyko jums išklaudyti paskaitų, sudalyvauti konsultacijose, įgyti pilnavertiškų žinių (kurios svarbesnės už „formalų atsiskaitymą“). Susitikime ateityje ir visą ramiai ir pilnavertšikais pasidarysite.“

Universitetas, aiškindamas (*duomenys neskelbtini*) žodžius Pareiškėjai el. laiške, teigė, jog (*duomenys neskelbtini*) tik norėjo parodyti empatiją studentei, kad supranta jos situaciją, taip pat siekė ją nuraminti.

Universitetas savo rašte Tarnybai teigė, kad Akademinės etikos kolegija atlieka tyrimą dėl (*duomenys neskelbtini*) 2023 m. gegužės 31 d. el. laiško Pareiškėjai. Pagal 2023 m. spalio 11 d. Universiteto Akademinės etikos kolegijos sprendimą Nr. 2023-008, nebuvo nustatyti dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) galimai padaryti Akademinės etikos kodekso pažeidimai, bet (*duomenys neskelbtini*) pateikta rekomendacija bendraujant su studentais laikytis dalykinio stiliaus.

Primintina, kad pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatas: „Priekabiavimas – nepageidaujamas elgesys, kai dėl asmens lyties siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.“ Analizuojant šio apibrėžimo turinį svarbu pabrėžti, kad didelis dėmesys yra skiriamas tam, kaip nukentėjęs asmuo vertina veiksmus ir jų padarinius, t. y., ar asmuo jautė, kad

buvo įžeistas jo / jos orumas, ar asmuo jautė, kad buvo sukurta bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

Primintina, kad dėstytojas studentų atžvilgiu yra galios pozicijoje, t. y., būtent nuo dėstytojo priklauso studijų modulio įvertinimas, taigi dėstytojo žodžiai turi didesnę reikšmę ir poveikį studentams nei pokalbis tarp to paties lygmens asmenų. Vertinant dėstytojo (*duomenys neskelbtini*) 2023 m. gegužės 31 d. el. laiške išdėstytas frazes, pripažintina, kad dėstytojas savo komunikacijoje nesilaikė dalykinio stiliaus, koncentravosi į Pareiškėjos asmeninį gyvenimą ir teikė nepageidaujamus komentarus bei patarimus, ką turėtų daryti Pareiškėja, t. y., neieškoti būdų, kaip atsiskaityti studijų modulį ir sėkmingai tęsti studijų procesą, bet koncentruotis į šeimos gyvenimą ir prižiūrėti kūdikį – vykdyti stereotipiškai moteriškas funkcijas. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad šie žodžiai turėtų būti vertinami aplinkybių kontekste, jog dėstytojas (*duomenys neskelbtini*) nuo semestro pradžios nesutiko individualiai susitarti su Pareiškėja dėl studijų proceso pritaikymo dėl nėštumo, nenukreipė Pareiškėjos pasinaudoti oficialiomis Universiteto vidiniuose teisės aktuose įtvirtintomis priemonėmis ar pasikonsultuoti su atsakingais Universiteto darbuotojais jai aktualiais klausimais.

Pastebėtina, kad Pareiškėja būtent šiuose 2023 m. gegužės 31 d. el. laiške parašytuose žodžiuose įžvelgė, kad gali būti diskriminuojama dėl lyties ir šeiminių padėties, t. y., jos žinių vertinimas ir sprendimas neįskaityti modulio buvo susijęs su jos nėštumu. Iš to galima suprasti, kad Pareiškėjai dėl jos nėštumo buvo sudaryta aplinka, kurioje ji jautėsi žeminama, įžeidžiamas jos orumas, kadangi Pareiškėja jautė, kad buvo kišamasi į jos privatų gyvenimą, taigi dėstytojo komentarai buvo nepageidaujamo pobūdžio.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Pareiškėja, el. paštu bendraudama su dėstytoju (*duomenys neskelbtini*) dėl tarpinės užduoties termino pratęsimo, patyrė priekabiavimą lyties pagrindu.

Pastebėtina, kad pagal Lygių galimybių įstatymo 6 straipsnio 4 dalies nuostatas: „Švietimo įstaigos, kiti švietimo teikėjai bei mokslo ir studijų institucijos privalo imtis priemonių, kad mokiniai, studentai ar darbuotojai, pateikę skundą dėl diskriminacijos, dalyvaujantys byloje dėl diskriminacijos ar pranešę apie diskriminaciją, jų atstovai ar asmenys, liudijantys ar teikiantys paaiškinimus dėl diskriminacijos, nebūtų persekiojami ir būtų apsaugoti nuo priešiško elgesio ar neigiamų padarinių.“ Atsižvelgiant į tai ir remiantis Lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostatomis, rekomenduojame Universitetui imtis veiksmų ir užtikrinti, kad Pareiškėja tęsdama studijų procesą nepatirtų persekiojimo dėl pateikto skundo.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi ir Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 6 punktu ir 3 dalies 4 punktu, Lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 3 dalimi,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo dalies dėl diskriminacijos lyties pagrindu sudarant sąlygas Universitete tyrimą, kadangi buvo nutraukti lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai.
2. Įspėti Universitetą dėl Lygių galimybių įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostatų pažeidimo, t. y., priekabiavimo lyties pagrindu.
3. Įpareigoti Universitetą išnagrinėti šį sprendimą ir apie nagrinėjimo rezultatus bei sprendimo vykdymą informuoti lygių galimybių kontrolierę per 30 dienų nuo sprendimo gavimo dienos, t. y., pateikti informaciją, kokių veiksmų Universitetas ėmėsi ar planuoja imtis dėl šiame sprendime išdėstytų siūlymų bei rekomendacijų.
4. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir Universitetą.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė